

Περιεχόμενα

- Βιβλιογραφική Επισκόπηση
- Πώς γίνεται η αναζήτηση της βιβλιογραφίας
- Αξιολογήστε τις έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές
- Λογοκλοπή: Έγκλημα και τιμωρία
- Ζητήματα δεοντολογίας

➤ Βιβλιογραφική Επισκόπηση

- Από τη στιγμή που θα καθορίσετε τα ερευνητικά σας ερωτήματα, το επόμενο στάδιο κάθε ερευνητικού εγχειρήματος είναι η αναζήτηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και η σύνταξη της βιβλιογραφικής επισκόπησης.

Η εξέταση της βιβλιογραφίας θα πρέπει να αποσαφηνίζει τα εξής ερωτήματα:

- ✓ Τι είναι ήδη γνωστό σχετικά με αυτό το πεδίο;
- ✓ Ποιες είναι οι συναφείς προς το πεδίο αυτό έννοιες και θεωρίες;
- ✓ Ποιες ερευνητικές μέθοδοι και ερευνητικά σχέδια έχουν εφαρμοστεί στο συγκεκριμένο πεδίο;
- ✓ Παρατηρούνται αντιπαραθέσεις;
- ✓ Υπάρχει ασυμφωνία μεταξύ των αποτελεσμάτων;
- ✓ Υπάρχουν αναπάντητα ερωτήματα;

Γράφετε μια βιβλιογραφική επισκόπηση γιατί....

- Χρειάζεται να ξέρετε τι είναι ήδη γνωστό σχετικά με το ερευνητικό σας πεδίο
- Μπορείτε να διδαχθείτε από τα λάθη των άλλων
- Μπορείτε να πληροφορηθείτε για διαφορετικές θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στο ερευνητικό πεδίο σας.
- Μπορεί να σας βοηθήσει να διαμορφώσετε ένα πλαίσιο ανάλυσης
- Μπορεί να σας ωθήσει να συμπεριλάβετε στην έρευνά σας μεταβλητές τις οποίες ειδιάλλως δεν θα είχατε ίσως σκεφτεί να λάβετε υπόψη.
- Μπορεί να σας υποδείξει περαιτέρω ερευνητικά ερωτήματα
- Η επισκόπηση βιβλιογραφίας απαιτείται!

Πάρτε ό,τι περισσότερο μπορείτε από την ανάγνωσή σας

- Κρατήστε πολλές σημειώσεις (συμπεριλαμβανομένων των παραπομπών)
- Διατυπώστε ερωτήσεις στον εαυτό σας σχετικά με όσα διαβάσατε, την αξία τους για το θέμα σας, τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν και τα συμπεράσματα
- Εντοπίστε ερευνητικά ερωτήματα (ίσως επειδή τα όσα διαβάζετε αναδεικνύουν αντιφάσεις)
- Εντοπίστε πηγές στις οποίες θα θελήσετε να επιστρέψετε αργότερα
- Να είστε επιλεκτικοί (διαβάστε για να βρείτε συναφή στοιχεία)
- Μη σταματάτε να μελετάτε!

Πώς γίνεται η αναζήτηση της βιβλιογραφίας

- Διαβάστε βιβλία ή άρθρα που γνωρίζετε ή που προτείνονται από τον επιβλέποντά σας
- Κρατήστε σημειώσεις με βάση την ανάγνωσή σας
- Σημειώνετε τις λέξεις-κλειδιά
- Σημειώστε επιπλέον βιβλιογραφία που μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμη αργότερα στην έρευνά σας
- Διαμορφώστε τις δικές σας λέξεις-κλειδιά

Πώς γίνεται η αναζήτηση της βιβλιογραφίας

- Ψάξτε στη βιβλιοθήκη του εκπαιδευτικού σας ιδρύματος <https://www.lib.aegean.gr/>
- Ψάξτε στο διαδίκτυο χρησιμοποιώντας μια κατάλληλη βάση δεδομένων
- ✓ <https://scholar.google.com/>
- ✓ <https://www.jstor.org/>
- ✓ <https://www.sciencedirect.com/>
- ✓ <https://www.academia.edu/>

Παρακαλούμε σημειώστε πως κάποιες βάσεις δεδομένων απαιτούν κωδικούς για πλήρη πρόσβαση (σύνδεση vpn <https://ype.aegean.gr/eservices/vpncon>)

- Εξετάστε σχετικούς τίτλους και περιλήψεις ως προς τη συμβατότητα με το θέμα σας
- Προμηθευτείτε τα επιλεγμένα κείμενα, διαβάστε τα και κρατήστε σημειώσεις
- Ελέγχετε τακτικά αν υπάρχει νέο υλικό

Αναζήτηση βιβλίων και άρθρων

- Ξεκινήστε με την βιβλιογραφία που προτείνεται στα μαθήματά σας
- Συμβουλευτείτε τις βιβλιογραφικές αναφορές και τις παραπομπές των προτεινόμενων εγχειριδίων
- Χρησιμοποιήστε τη βιβλιοθήκη του εκπαιδευτικού σας ιδρύματος
  - βρείτε τι υπάρχει διαθέσιμο
  - εντοπίστε ενδεχόμενες συνδρομές του εκπαιδευτικού σας ιδρύματος σε διαδικτυακές βάσεις δεδομένων

Βήματα βιβλιογραφικής αναζήτησης

Διαβάστε συναφή προς τα ερευνητικά σας ερωτήματα βιβλία ή άρθρα που γνωρίζετε ή σας σύστησαν άλλοι

Κρατήστε σημειώσεις καθώς διαβάζετε –σημειώστε λέξεις κλειδιά και άλλες αναφερόμενες πηγές που μπορεί να είναι σχετικές

Διατυπώστε συναφείς προς τα ερωτήματα σας λέξεις κλειδιά και αναζητήστε σχετικές πηγές στη βιβλιοθήκη. Κάντε αναζήτηση στις διαδικτυακές βάσεις δεδομένων

Ελέγξτε τη συνάφεια των αποτελεσμάτων και αποθηκεύστε τα επιλεγμένα στοιχεία

Ελέγχετε τακτικά για νέες δημοσιεύσεις

Οι βιβλιογραφικές παραπομπές στην εργασία σας

- Μια πηγή αναφέρεται συνήθως σε δύο μέρη:
  - την αναφορά: μέσα στο κείμενό σας, στο σημείο όπου τη χρησιμοποιείτε
  - τις πλήρεις λεπτομέρειες δημοσίευσης: σε μια λίστα παραπομπών ή βιβλιογραφίας, στο τέλος της διατριβής ή της έκθεσής σας.

Χρησιμοποιείτε για την καταγραφή της βιβλιογραφίας τη μέθοδο που θα σας υποδείξει ο/η επιβλέπων/επιβλέπουσα (συνήθως μέθοδος APA ή του Χάρβαρντ)

Συμβουλή: πριν αποθηκεύσετε και κλείσετε την ιστοσελίδα του άρθρου που θα χρησιμοποιήσετε αντιγράψτε τη βιβλιογραφική παραπομπή του και κρατήστε την ή χρησιμοποιήστε βάσεις διαχείρισης τη βιβλιογραφίας όπως <https://www.mendeley.com/search/>

Αξιολογήστε τις έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές

- **Αξιοπιστία και κύρος του συγγραφέα/ιστοσελίδας** (Authority of the author/ page): είναι απαραίτητο να εντοπίσουμε σε μια πηγή (βιβλίο, άρθρο, ιστοσελίδα) ποιος είναι ο συγγραφέας ή ο συντάκτης και ποια τα διαπιστευτήριά του ώστε να κρίνουμε την ποιότητα και καταλληλότητα της πηγής. Πρέπει να ελέγξουμε αν ο συγγραφέας έχει το υπόβαθρο και τις γνώσεις που υποστηρίζει ότι έχει ή παραποιεί γεγονότα ή θέλει να προβάλλει την άποψή του
- **Αξιοπιστία της πηγής** (Reliability) : αξιόπιστες πηγές γενικά θεωρούνται αυτές που παράγονται κάτω από κάποιας μορφής εκδοτικό έλεγχο π.χ. έντυπα ή ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά δημοσιεύουν άρθρα που έχουν ελεγχθεί από άλλους ακαδημαϊκούς (peer reviewed).
- **Ακρίβεια** (Accuracy): είναι σημαντικό σε μια πηγή πληροφόρησης να υπάρχουν παραπομπές σε άλλες πηγές (που τεκμηριώνουν το θέμα) καθώς και να υπάρχουν και άλλες πηγές που αναφέρουν τα ίδια ευρήματα. Πρέπει δηλαδή οι πληροφορίες να είναι επαληθευμένες. Επίσης το κείμενο δεν πρέπει να έχει κανενός είδους λάθη.

Αξιολογήστε τις έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές

- **Εγκυρότητα (Validity):** είναι ο έλεγχος της διαδικασίας συλλογής και ανάλυσης των στοιχείων ενός έργου (π.χ. άρθρου ή μελέτης) που γίνεται μέσα από τη μελέτη της μεθοδολογίας του συγγραφέα και της αυθεντικότητας στοιχείων όπως πίνακες, διαγράμματα, στατιστικά στοιχεία, φωτογραφίες, κ.ά.
- **Αντικειμενικότητα (Objectivity):** Διερευνήστε ποιος είναι ο σκοπός των πληροφοριών και πως αυτές παρουσιάζονται. Αν η πληροφόρηση έχει σκοπό να πείσει για κάτι (πρόσωπο, αντικείμενο) ή να προπαγανδίσει μια ιδέα θα πρέπει να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί. Το ίδιο και αν φαίνεται πως υπάρχει σκοπός να αποκρυβεί πληροφορία. Διερευνήστε ποιος είναι ο σκοπός της ιστοσελίδας και πως παρουσιάζονται οι πληροφορίες. Αν η ιστοσελίδα περιέχει διαφημίσεις ή στηρίζεται από χορηγίες προσέξτε πως αυτό επηρεάζει το περιεχόμενο. Ελέγξτε το είδος της διεύθυνσης URL

Αξιολογήστε τις έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές

- **Επικαιρότητα (Currency):** ανάλογα με τις απαιτήσεις της εργασίας θα επιλέξετε τις ανάλογες πηγές. Ελέγξτε την ημερομηνία δημοσίευσης ή δημιουργίας / ενημέρωσης μιας ιστοσελίδας. Να θυμάστε πάντα ότι υπάρχουν πληροφορίες που δεν χάνουν ποτέ την επικαιρότητά τους. η τακτική ενημέρωση μιας ιστοσελίδας υποδεικνύει και επίκαιρη πληροφόρηση. Πρέπει να είναι εμφανείς οι πληροφορίες για την ημερομηνία δημιουργίας και τελευταίας ενημέρωσης. Επίσης οι σύνδεσμοι πρέπει να είναι σωστοί και ενεργοί
- **Λειτουργικότητα (Functionality):** Πόσο εύκολο είναι να πλοηγηθείτε στην ιστοσελίδα και να εντοπίσετε τις πληροφορίες; Η ιστοσελίδα θα πρέπει να έχει δυνατότητα αναζήτησης του περιεχομένου, πλοήγηση ή ευρετήριο, απλό και κατανοητό σχεδιασμό χωρίς σχεδιαστικές υπερβολές.

Λογοκλοπή: Έγκλημα και τιμωρία

- Λογοκλοπή σημαίνει προσποίηση ότι εμείς οι ίδιοι γράψαμε κάτι που στην πραγματικότητα έγραψαν άλλοι.
- Η λογοκλοπή μπορεί να γίνει κατά τύχη:
  - η μη χρήση εισαγωγικών για ρήσεις άλλων, μπορεί να είναι προϊόν απροσεξίας, και όχι πρόθεσης για απάτη
  - η παράλειψη αναφοράς μιας πηγής σε ένα κείμενο
- Μπορεί να μην υπάρχει λογοκλοπή:
  - στην ανακύκλωση δικού μας υλικού από προηγούμενη εργασία
  - στη μη αναφορά του εαυτού μας ως του συντάκτη μιας προηγούμενης εργασίας

Λογοκλοπή: Έγκλημα και τιμωρία

- Η λογοκλοπή είναι πάντοτε αδίκημα, καθώς καταστρέφει τα θεμέλια του ερευνητικού οικοδομήματος
- Η σοβαρότητα με την οποία τα εκπαιδευτικά ιδρύματα αντιμετωπίζουν το αδίκημα ποικίλλει:
  - η τιμωρία μπορεί να ποικίλλει από την επανυποβολή μέχρι την αποβολή
  - αλλά πάντοτε το κύρος χάνεται

Ζητήματα δεοντολογίας

- Πώς θα πρέπει να χειριστούμε τους ανθρώπους τους οποίους ερευνούμε;
- Υπάρχουν καταστάσεις στις οποίες πρέπει ή δεν πρέπει να εμπλακούμε στις σχέσεις με αυτούς τους ανθρώπους;

Τι είναι η «δεοντολογική» έρευνα;

Με βάση τους Diener και Chandall (1978) θα μπορούσαμε να πούμε ότι δεοντολογική συμπεριφορά σημαίνει;

- Μη πρόκληση βλάβης στους συμμετέχοντες
- Συγκατάθεση για τη συμμετοχή και γνώση του περιεχομένου της έρευνας
- Μη παραβίαση της ιδιωτικότητάς τους
- Μη παραπλάνηση και εξαπάτηση

Πώς μπορείτε να προκαλέσετε βλάβη στους συμμετέχοντες;

- ✓ Προκαλώντας φυσική βλάβη
- ✓ Προκαλώντας ζημιά στην εξέλιξη ή την αυτοπεποίθησή τους
- ✓ Προκαλώντας άγχος
- ✓ Προκαλώντας βλάβη στις προοπτικές καριέρας τους και στις επαγγελματικές τους ευκαιρίες
- ✓ Διαρρηγνύοντας την εμπιστευτικότητα
- ✓ Αποκαλύπτοντας την ταυτότητά τους

Παραβίαση της ιδιωτικότητας

- ✓ Οι συμμετέχοντες στην έρευνα πρέπει να έχουν επίγνωση της συμμετοχής τους και της διαδικασίας της έρευνας
- ✓ Η ιδιωτικότητα συνδέεται στενά με την έννοια της εν επιγνώσει συγκατάθεσης
- ✓ Ο συμμετέχων στην έρευνα δεν απεμπολεί το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή παρέχοντας την εν επιγνώσει συγκατάθεσή του.
- ✓ Οι συγκαλυμμένες μέθοδοι θεωρείται ότι παραβιάζουν την αρχή της ιδιωτικότητας
- ✓ Το θέμα της ιδιωτικότητας συνδέεται στενά με ζητήματα ανωνυμίας και εμπιστευτικότητας στην ερευνητική διαδικασία

Νομικοί προβληματισμοί

Σύμφωνα με την Πράξη περί Προστασίας Δεδομένων του 1998 τα προσωπικά δεδομένα πρέπει:

- Να αποκτώνται μόνο για έναν ή περισσότερους προσδιορισμένους και νόμιμους σκοπούς και να μην τυγχάνουν περαιτέρω επεξεργασίας με κανένα τρόπο ο οποίος δεν είναι συμβατός με αυτόν/αυτούς το σκοπό/τους σκοπούς.
- Να είναι κατάλληλα, σχετικά και όχι υπερβολικά σε σχέση με το σκοπό ή τους σκοπούς για τους οποίους τυγχάνουν επεξεργασίας.
- Να μη διατηρούνται για περισσότερο χρόνο από τον αναγκαίο.

Το Copyright είναι ένα δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, το οποίο επεκτείνεται και στις συνεντεύξεις, στις οποίες ο συνεντευξιάζων κρατά τα πνευματικά δικαιώματα των λεχθέντων. Χρειάζεται η συγκατάθεση του συνεντευξιαζομένου, προκειμένου αυτά τα δεδομένα να κοινοποιηθούν σε άλλους.

Νέα μέσα επικοινωνίας και δεοντολογικά ζητήματα

- Μπορούμε να βρούμε πληροφορίες σε πολλά σημεία- blogs, ομάδες συζήτησης, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, chatrooms, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, newsgroups και instant messaging
- Όσο πιο αναγνωρισμένη είναι η ιστοσελίδα ως δημόσια, τόσο μικρότερη υποχρέωση υπάρχει για την προστασία της ανωνυμίας και την αναζήτηση εν επιγνώσει συγκατάθεσης

Σε ποια κατηγορία ανήκει ο ιστότοπος; (.ac – Ακαδημαϊκό χώρο, .gov - κυβερνητικό, .org - μη κερδοσκοπικό οργανισμό, .com /.co – κερδοσκοπικό

- Η διάκριση μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού είναι θολή
- Οι εικόνες αναδεικνύουν επίσης δεοντολογικά διλήμματα γύρω από τη συναίνεση